

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Redakcijski in upravljalni prostor:
2637 S. Lawdale av.
Office of publication:
2637 S. Lawdale av.
Telephone: Lawdale 4635.

LETO—YEAR XIV. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 18. februarja (Feb. 18) 1921. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 41.

Published and distributed under permit (No. 146) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlinson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

HOWAT IN PET ČLANOV EKSEKUTIVE OBDOJENIH.

SODNIK CURRAN JE OBDOJEN VSAKEGA NA ENO LETO ZA PORA ZARADI KRŠITVE SODNIJSKE PREPOVEDI.

Obsodba ne bo imela najmanjšega učinka na stavko.

Pittsburg, Pa. — Okrajni sodnik Curran okraja Crawford je obsodil Alexander Howata, predsednika Striklandovega distrikta rudarske organizacije, in pet članov eksekutivnega odbora na eno leto zapora v okrajni ječi, ker so z odreditvijo stavke v dveh rudnikih prelomili sodnijsko prepoved.

Vzrok za stavko je sledeči: Rudar Karl Mišmaš je dosegel devetnaesto leto. Po pogodbi med rudarsko organizacijo in premovalniškimi podjetniki je imela družba povzročiti mazo Mišmašu. Družba tega ni storila. Mišmaš je v svojo mazo svojo mater, ki je vdova, in mlajše brate in sestre. Organizacija je zahtevala, da družba izvrši, kar je zapisano v pogodbi. Družba ni hotela tega izvršiti in sledila je stavki.

Po izrečenju sodbi se je Howat obrnil proti šerifu in dejal: "Kako blizu dovršitve je nova okrajna ječa?" Njegovo vprašanje se je pač nanašalo na novo okrajno ječo v Girarda. Pole Howata so bili obsojeni August Dorolij, podpredsednik, Willard Titus, John Fleming, James Melvraht in Earl Maxwell, člani eksekutive.

Howat je izjavil, da izrečena kazna ne bo imela najmanjšega učinka na stavko, ampak stavka se nadaljuje, dokler kompanija ne bo priznala pravice za mazo prikašnjenemu rudarju.

Howat je pri obravnavi povdarjal, da je kanakški industrijalni zakon protistaven. Po obsodbi je obdržal shod, na katerem je izjavil, da je namen kanakškega industrijalnega zakona, da odpravi stavke in ne, da se pošilja ljudje v zapor. Razložil je, če industrijalni zakon lahko odpravi stavko, je sodnijska prepoved nepotrebna, če pa sodnijska prepoved lahko prepreči stavko, je pa industrijalni zakon nepotreben.

Za Howata in vsakega člana eksekutive je bilo določenih po dva tisoč poročila. Vsi so lahko odšli domov na svojo besedo, da se vrnejo prihodnji dan in položijo poročila.

Obsodba Howata in pet članov eksekutive je povzročila obširno diskusijo med tukašnjim ljudstvom. Ljudstvo sodi, da je bogata kompanija hotela mladega rudarja opehariti za njegov zaslužek. Ljudje ravno, da se kaj takega še ni zgodilo v tem okraju in še noben podjetnik ni poskušal kaj takega. In ker se je organizacija potegnila za svojega člana, katerega je hotela družba opehariti za njegovo mazo, so bili člani eksekutive obsojeni vsak na eno leto zapora.

Rudarska organizacija ne bo seveda držala križem svojih rok, ampak se bo bojevala z vsemi legalnimi sredstvi proti taki obsodbi in zadeva bo najbrž prišla pred najvišje zvezno sodišče.

Japonski sločni v Koreji.

Washington, 15. febr. — (Federated Press.) — Tukašnja korejska mislija je prežeta natančne podatke glede grozodejstev, ki so jih počeli Japonci v zadnjem oktobru in novembru v okrožju Čintovi na meji Koreje in Kitajske. Japonska kazenska ekspedicijska je umorila 3124 oseb; 238 oseb je bilo aretiranih in japonski vojski so onemastili 76 korejskih žena in deklet. Dalje so Japonci požgali 2404 hiše, 31 šol in deset cerkev. Japonska kazenska ekspedicijska je štela 1500 mož in poslana je bila v Čintavo, da potlači korejsko gibanje za neodvisnost.

BREZPOSELNOST JE SRAMOTA ZA AMERIČANO, PRAVI GOMPERS.

New York, N. Y. — Sam Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je dejal v sredo v svojem govoru pred Marquette Clubom, da je pet milijonov delavcev brez dela v Združenih državah in to je sramota za vsa dežela. "Kadar so ljudje zmožni in voljni delati, pa so primorani počivati, tedaj je to sramota za Ameriko," je dejal Gompers.

DELAVSTVO SE NE DA POTISNITI NAZAJ.

DVE PODJETNIŠKI ORGANIZACIJI STA ŽE PODPISALI POGODBO Z DELAVCI.

Podjetniki, ki izdelujejo žensko obleko, bodo poraženi.

New York, N. Y. — Kakor so tovarnarji, ki izdelujejo žensko obleko, izjavili nalašč boj s krojaškimi delavci, ravno tako so tovarnarji, ki izdelujejo ženske obleke nalašč provokirali stavko. Podjetniki, ki se pečejo z izdelovanjem ženske obleke, so organizirani v več organizacijah, ki so vse združene v organizaciji Dress in West Manufacturers Association. Stavko je povzročila centralna podjetniška organizacija, zanašajoča se na moč svoje denarne moči in čredo najetih delavskih volunov in krmiljev.

Delavska organizacija International Ladies Garment Workers Union je nastopila zelo previdno. Odredila je trikratno splošno stavko, da se tako preizkusi moč organizacije. Ko je prišel izrečen dan, je bila ustavišeno zadržana, kajti zastavljalo je okoli petdeset tisoč delavcev. Podjetniki so gledali samega zaupanja, kajti take discipline niso pričakovali pri delavcih. Še preden so minili trije dnevi, je podpisala pogodbo z organizacijo podružna podjetniška organizacija Dress Makers Association Incorporated. Na delo se je vrnilo dvanaest tisoč delavcev. Četrti dan je podpisala pogodbo podjetniška podružna organizacija New York Waist Association. Zopet se je vrnilo več kot šest tisoč delavcev na delo. Poleg je pa več neodvisnih podjetnikov, ki ne pripadajo k nobeni podjetniški organizaciji, podpisalo pogodbo, tako da se je še nekaj tisoč delavcev vrnilo na delo.

Vsako jutro se na delavci, ki se delajo v tovarnah, v katerih je podpisana pogodba, udeležo ogromne stavkovne demonstracije pred tovarnimi, v katerih se ni podpisana pogodba. Nepregledna povorka stavarjev in delavcev se vije vsako jutro mimo tovarni. Morala delavcev je izborna, solidarnost trda, medtem ko morala podjetnikov poka.

Podjetniki so mislili, da prav zanesljivo zmagajo, a zdaj ko vidijo te dolge vrste delavcev in stavarjev, korakajoče v globokem molku mimo tovarni, izgubljajo pri njih upi na zmago.

AVTODAFE VPRİČO PET TISOČ GLAV BROJČE DRHALI.

Athens, Ga. — Drhalski instinkti v južnih državah so danes še tako razviti, kot pred dvesto leti, ko je bila uvedena telesna sužnost. V okrajni ječi so imeli zadržega zamorca John Lee Eberhardta, ki je bil osumljen, da je umoril mrs. W. Lee v okraju Cooneeju. Pred ječo se je zbrala drhala, ki je štela do pet tisoč glav in ki se je naveličala na ječo. Vzela je za naskokom. Polastila se je zamorca in ga odgnala iz ječe. Privzela ga je v stebru in naložila krog in krog njega grmado in jo zapalila. Zamorec je izdihnil v velikih bolečinah: sirovine so zbijale razne šale, gledajoč muke žrtve njih posurovelosti.

— Švedska vlada je podala ostavko.

PODJETNIŠKA OFENZIVA SE NI PRI KRAJU.

BANKIRJI SO NAROČILI PUŠKE V CLINTONU, IOWA.

Tekstilni baroni v Glendalu, N. Y., so izprosil sodnijsko prepoved proti štrajkarjem.

Clinton, Iowa. — Če delavci mislijo, da so podjetniki že odnehali se motijo. Saj tukašnji dogodki govore, da bankirji in podjetniki še ne nameravajo tako hitro opustiti ofenzive proti delavskim organizacijam.

Nedavno je društvo bankirjev iz tega okraja obdržalo svoje zborovanje, ki se je vršilo v prostorih Waspineconovega kluba, v katere stopi le takrat delavčeva noga, kadar dela. Bankirji so na tem zborovanju sklenili, da kupijo petdeset lovskih pušk z odrezanimi cevami, ki imajo to lastnost, da skropijo svinčeno zrno na vse strani. Bankirji pravijo, da bodo s temi puškami oborožili ljudi, ki bodo pomagali šerifu stražiti banke.

V tem kraju pa že več let ni bil izvršen bančni rop. Mesecani so tako leni, da se jim ne bo ljubilo ponoči hoditi na stražo pred banke, ali pa okoli njih. Pa takega orožja se roparji prav malo boje, ker so sami navadno boljše oboroženi.

Take puške služijo le ob času nemirov za razpčenje ljudstva, ker je njih učinek tak, da zrušajo veliko ljudi, nobenega pa ne smrtno, ako strel ni oddan iz neosrednje bližine. Delavstvo zdaj ne bo, zakaj so bankirji naročili te puške, ker niso pojasnili, kaj in zakaj pričakujejo ljudske nemire.

New York, N. Y. — William Wickie Ribbon kompanija v Glendalu je spoznala, da zastoj čaka, da se štrajkujoči tekstilni delavci vrnejo pod stariimi pogoji zopet na delo. V tej svoji stiski se je obrnila na sodnika Stronga, da izda sodnijsko prepoved proti lokalni organizaciji tekstilnih delavcev v Queensu. Sodnijska prepoved prepoveduje delavcem razpostaviti stavkovne straže. Drugi podjetniki si manajo od veselja roke in pravijo, zdaj vemo, kako nam je treba postopati, če se delavci upirajo znižanju mezde. Če jim bo to vriskanje kaj pomagalo, ali če bo sodnijska prepoved šovročila, da se prične v tekstilni tovarni tako snikati kolese, kot če so vsi delavci na delu, je vprašanje bodočnosti. Tekstilni delavci pravijo, da se kolese v tovarni ne bo obračalo v polno paro, dokler se delavci ne vrnejo na delo, in da bi morali tudi tovarnarji poznati to resnico, če imajo kaj soli v glavi.

650 IMIGRANTOV PRIDRŽAN V NEW YORKU.

Italija prepovedala potovanje v Ameriko čez Trst.

New York, N. Y., 7. febr. — Naseljske oblasti so danes pridržale 650 imigrantov, ki so prišli s "arnikom" "Finland" iz Evrope. Blizo sto naseljencev je bilo odvedenih v bolnišnico, kjer jih očišči mrtesa, s katerim raznašajo nezavirno.

Trst, 17. febr. — Italijanske oblasti so prepovedale potovanje po železnici in na parniških emigrantom iz Poljake, Jukoslavije in Čehoslovake, ko je bilo odkritih več slučajev pegavice (negativna tifus) med potniki iz teh držav.

SEDEMNJAST OTROŠKIH TRUPEL NAJDENIH V ZABOJU ZA GLASOVIR.

Pittsburgh, Pa. — Sedemnajst otroških trupel so našli v zaboji za glasovir, ki je stal blizu blava zamorca Daniel Winfielda. Zamorca so aretirali. Poleg otroških trupel so našli v zaboji tudi nekaj knjig in drugih reči.

PEKI RAJŠI SEŽIGAJO KRUK, KAKOR, DA BI ZNIZALI CENE!

Detroit, Mich. — (Federated Press.) — Paul W. Voorhies, okrajni pravdnik v Waynu, je izjavil tujak v sredo, da lastniki pekarij rajši kurijo s kruhom, ki jim preostane, kakor da bi ga prodajali po nižani ceni. Nekateri peki prodajajo preostali kruh na tone živinorejcem za krmo prašičem. Voorhies zahteva, da pridejo pekarije pod vladno nadzorstvo kakor so bile ob času vojne.

ŠPION JE POTEGNIL ČEHOSLOVAŠKO VLADO.

Poročilo o delu za rusko, nemško in avstro-ogrsko monarhijo se je porodilo v glavi ogrskega špiona.

POTEGNIL JE ANGLEŠKE IN FRANCOŠKE LISTE.

London, 17. febr. — (Federated Press.) — V decembru m. l. sta pariski "Matin" in londonski "Times" prinesla dolgo poročilo o zaroti monarhistov, ki so izdelali načrt za vpustavljenje nemške, ruske in avstro-ogrsko monarhije. Zdal pa poročila Frederik Kuhn, korespondent "Daily Herald" na Dunaju, da je bilo po izjavi čehoslovaškega poslanstva na Dunaju tisto poročilo izmišljeno. To potrjujejo tudi vladni krogi v Pragi. Poročilo se je porodilo v možganih Ignacea Trebitacha Lineolus, znanega ogrskega špiona.

Zamane se, da bi razni Ludendorfi, Hortiji, Biskupski in drugi vodilni reakcionarji zelo radi odveli propadje monarhije v centralni Evropi in Rusiji, ali toplot so bili po krivici obdolženi zarote, za katero nimajo sredstev niti moči. Zarota je le pobožna želja monarhistov, toda dejanski je eksistiral le v glavi omenjenega Trebitacha Lineolus. Res je samo toliko, da sta Trebitach Lineolus in polkovnik Bauer, "poslanika Kappove vlade" v Berlinu posetila Budapešto kmalu po ponorečenem Kappovem protirevolucionarnem puču v lanskem marcu. Govorila sta s Hortijem o kontra-revolucionarnih načrtih, ali imela nista uspeha. Ker je Trebitach Lineolus jud, so ga v Budapešti malone prezirali. To je ujezilo špiona, in da se maščuje, je skoval "dokument zarote" in ga ponudil čehoslovaški vladi, ki ga je vzela in ponudila raznim listom v objavo. Stvar je bila objavljena in je dvignila precej prahu.

Zdal je pa prišlo na dan, da je bila "zarota" izmišljena. Čehoslovaške oblasti same priznavajo, da so bile potegnjene, toda "ako de ni zaradi tega, kajti učinek objavljenih stvari je bil dober v Nemčiji in Avstriji."

(Ameriški listi so tudi prinesli omenjeno poročilo, ki je bilo seveda posneto po angleških in francoskih listih.)

PET DEPUTIJEV OBSTRELJE NIN OD TIHOTAPCEV.

Lexington, Ky. — V gorovju v okraju Carterju je prišlo do vroče bitke med deputiji in tihotapskimi žganjekuharji. Deputiji so jahali na konjih ob potoku Dudleyju. Bili so namenjeni izprazniti tihotapsko gnezdo, kajti noč je bila temna in ugodna za to, da izvrše svoj načrt. Ko so prijezdili v sotesko, v kateri so strelje visoko skale na obeh straneh, so jih pozdravili strel iz pušk. Skoraj izza vsake skale je pokalo. In predno so se deputiji zavedali, kaj se pravzaprav godi, je bilo vseh pet deputijev obstreljenih.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto oblačno. Menjajoči se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 26, najnižja 16. Bolne izide ob 6:43, zaiže ob 5:23.

BARONI OLJA V NOVM NASKOKU NA MEHIKO.

Hujakajoči kapitalistični interes so se reorganizirali in si naložili novo lino.

DIKTIRAJO "POGOJE" ZA PRIKMANJE MEHIŠKE VLADE.

Washington, D. C., 17. febr. — (Laurence Todd Feder. Press.) — Zadržje dni se je porodila nova propagandistična organizacija za hujskanje proti Mehiki in Združenih državah v interesu ameriških kapitalističnih pustolovcev, ki so se vgnezdili v sosedni republik, toda bistrovidni mehiški vladni opazovalci so takoj spoznali v tej organizaciji ravno tiste ljudi, ki vedno "diše po petroleju," ko po navadi.

Paul Hudson in Sidney A. Smith, bivši ameriški časnikarja v glavnem mestu Mehike, ki sta bila v tesni zvezi z "Narodno zvezo za protektoje ameriških pravice v Mehiki", sta glavna voditelja nove organizacije, ki si je nadelala ime "Zveza za ameriške pravice". Organizacija je na videz "namprotna" ojalim interesom in pravi, da se ne bo dala podvreči "vplivu velikih oljnih korporacij, ki so kontrolirali Narodno zvezo za protektoje ameriških pravice v Mehiki". Po izjavi nove organizacije je imelo 300 oljnih magnatov glavno besedo v stari organizaciji, dočim ni imelo 3800 "malih investorjev" nobene besede.

Toda nova organizacija "za ameriške pravice" se je prehitro izdala. Objavila je osem pogodb, ki so "pogoji" do piščee identitni s pogoji senatorja Falla in njegove petrolejske pajdajše. Najvažnejši pogoji so:

"Mehika mora odpraviti vse določbe v svoji ustavi od leta 1917, ki omejujejo razvoj ameriških podjetij v Mehiki, ali pa se mora zavezati, da ne bo izvajala teh določb napram ameriškim državljanom. To velja predvsem za določbo, ki prepoveduje kasti-ninske pravice do zemljišč in rudnikov osebam, ki niso državljani Mehike.

Odpraviti se morajo tudi določbe v ustavi, ki predpisujejo konfiskacijo lastnine in nacionalizacijo zemlje, v kateri se nahaja petrolej."

Drugi pogoji so, da mora Mehika vrniti zasebno privatno lastnino in plačati odškodnino za materialno škodo, katero so trpe-li Američani tekom revolucionarnih vojn; da se mora razveljaviti točka v ustavi, ki prepoveduje inozemskim duhovnom verske funkcije v Mehiki; in druga točka, katere daje oblastvenim organom moč, izgneti vsakega inozemca brez sodne obravnave. Končno zahteva organizacija, da mora Mehika "z eno besedo razveljaviti vse zakone, ki so škodljivi ameriškim podjetjem v Mehiki."

Geo. F. Weeks, urednik "The Mexican Review", ki izhaja v Washingtonu, je povedal zastopniku Federated Pressa, da ameriški petrolejski spekulantje so edina opozicija proti sedanjim mehiški vladi in nihče drugi ne bo podpiral nove propagande.

Izvoz mehiškega petroleja se je podvojil lansko leto; izvozili so ga 155 milijonov sodov proti 75 milijonom v prejšnjem letu. Mehika vlada je prisilila oljne magnate, da so znižali ceno gorilnin za petolevo in to jih je strašno razkačilo. Franklin K. Lane, bivši član Wilsonovega kabineta in sedanj visoki plačani uradni oljnih baronov, se je zadnji teden pritožil pri ameriški vladi, da je mehiška vlada naložila previsok davek na petrolej v Tampicu. Najbolj jezi oljne barone mehiški zakon, ki določa, da nihče ne

VSEUČELISNI DIJAKI PROSIJO PALMERJA, DA DOVOLI DEBSU PREDAVATI.

Atlanta, Ga. — Dijaki s tukašnje univerze Emory, ki študirajo ekonomijo, so poslali justičnemu tajniku Palmerju brzojavko s prošnjo, da dovoli socialističnemu voditelju Eugenu V. Debsu, ki se nahaja v tukašnji zvezi ječi, da jim predava o socializmu. Palmer še ni odgovoril na brzojavko.

IRCI PODIRAJO MOSTOVE IN CESTE.

Velik del otoka je prepuščen s jarki in nastipi.

OSTRO PIŠMO VALERE PARLAMENTU.

London, 17. febr. — Sinfajnovci so razstrelili vse mostove v obsegu osmih milj okrog Skibbereena na Irskem. Na cestah so izkopani globoki jarki, drugod pa leže veliki hodi čez ceste, tako da je promet s vozovi nemogoč. Vsa zapadna stran okraja Cork je na ta način zavarirana proti vojaškim četam. Vojaške oblasti so zapovedale civilnemu prebivalstvu, da mora popraviti škodo.

Dublin, 17. febr. — Vse ceste v razdalji več sto milj južno in južozapadno od Corka so razdrte in neporabne vsled globokih jarkov, drevesnih barikad in porušenih mostov. — Uradno poročilo se glasi, da je bilo v bitki pri Mourne Abbey v sredo ubitih osem Ircev, osem pa ujetih.

Dublin, 17. febr. — Eamonn de Valera, predsednik irske republike, je pisal ostro pismo vsem parlamentarnim klobčjem v angleškem parlamentu. Valera opozarja poslance na fakta glede terorističnega režima na Irskem, ki se izvršuje v njihovem imenu in na njihovo odgovornost.

"Britske čete vrše krivično vojno proti irskemu ljudstvu in v kršenju vseh pravil civilizirane vojskovanja," piše Valera in potem našteva dolgo vrsto zločinov angleških vojakov od mučenja ujetnikov do ubijanja žensk. "Irei so svobodno ljudstvo," nadaljuje Valera, "in ne priznavajo Angležem nobene pravice do vladanja nad njimi. Čeprav ste oboroženi s najmočnejšimi in najmodernjšimi orožjem, zahtevate od nas, da moramo biti razoroženi, in naredili ste, da je vsako zločinec in sme biti ustrojen, kdor poseduje strelno orožje. Irski državljani so Vaši talei, katere jemljete s seboj pri Vaših vojaških pohodih proti našemu ljudstvu, in Vaše povelje je, da se talei ustrelje, ako so napadene enote, ki imajo talee s seboj. Vse to se godi po Vaši želji. Od Vas je odvisno, ali se to godi še dalje ali preneha. Vi ste odgovorni in ne Vaše čete."

DEEMAVICA V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Od prvega januarja je po poročilu zdravstvenega komisarja dr. Royal Copelanda, umrlo za deemavico 47 oseb. Vseh oseb je pa obolelo na tej bolezni 179.

Revolta v Indiji.

London, 15. febr. — Reuterjeva depeša iz Alahabada sporoča, da je izbruhnila velika vstaja proti mohamedanskemu vladarju indijski državi Tonk. Državne čete so v boju z vstaki. Ljudstvo beži v britske pokrajine.

Jeklarski magnat Schwab pri psoh.

Rim, 16. febr. — Ameriški jeklarski magnat Charles M. Schwab je večer obiskal papeža Benedikta. Papež ga je prijazno sprejel.

more kupiti olja z zemljiščem, v katerem se nahajajo vrelci. Olje pripada državi.

do
na

zločja dela d'Annunzio!) — Da
lje prihodnjaje (saj ni treba, da b
vse naenkrat povedali.)

Novo ime—staro poštenje.

"Neneth State Bank" je iz namršila svoja starija imena. Novo ime naneslo smo dolžnost ugovor našim starijim American Union Banku, ki so bili naši stariji partnerji. Neneth State Bank je iz dolžnost, da se postavi v našim odjemalcem enako pošteno, sveto in točno kot so to vršili v preteklosti.

VAM NE BO ŽAL,

ako podijete denar svojemu v depozito pri American Union Banku. To dajete najboljšo potrebo in varnost svojemu. Vi boste gotovo zadovoljni, ako naklijete denar pri American Union Banku, ki plača po 4% obresti.

VI BODETE ZADOVOLJNI,

ako podijete denar svojemu v depozito pri American Union Banku svojem v stari kraj ali ako dajete kupiti za sebe.

VAM SE NI TREBA BAVITI,

ako se vaše stvari uvrstijo po našem notarijatu pri American Union Banku.

Se vam poznajo plače so:

AMERICAN UNION BANK,

IVAN NENETH, predsednik.

Glavni urad:
10 E. 22nd St.,

Podružnica:
1897 Second Ave.,

NEW YORK CITY.

Novice iz Jugoslavije.

Rodbinska drama. Oficijalno javno bolnišnice Anton Adamić je zapustil svoj dom na Strmi pod Gradom ter otišao k svojoj znanici Ruzi Klajnarijevi u spodnje Sisko. Adamić je bio s svojom ženom porođen samo šest nedelja. Imel pa je zelo intenzivno ljubavno razmerje s Ruzi Klajnarijevi. Dne 18. jan. pozno v noč sta šla proti Gruberjevemu kanalu. Okoli 11. ure je zmisliš službojuči stražnik silen objuk v vodo in obupan ženski kilo iz vode nad Karlovskim mostom. Kile se je še dalje ponaševal in je kakih 30 metrov pod mostom popolnoma utihnil. Začeli so preiskovati v okolici ter so v bližini Čučove vile na strmem bregu Gruberjeva kanala našli črni ženski muf in razna poslovična pisma, pisana od moške roke. Iz teh pism so sklepali na osebi obupanji utopičenec, katerih dolej še niso našli, ker jih je silnoderša voda odnesla proti Fužinam odnosno Vevčam.

Turki, Hrvatje in Korosec. — Beograd, 17. jan. Večraj popoldne je bila skupna seja hrvatskih Zajedničarjev, muslimanske organizacije in dr. Korosecvega kluba. Dosežen je sporazum bodočega dela. Kakor poročajo "Narodno Djele", se bodo te tri skupine združile in bi značilo številno klubovih članov okoli 60 poslanev ter bi bila ta združitev po moči tretja skupina v konstituantu. Novi klub zahteva izpremembo prisega in večine dvih tretjin za sprejem ustave.

To bo lepa družba! Turki, Hrvatje in Korosec! In zakaj vse to? Turki hočejo rešiti svoja vlepšestva pred agrarno reformo, škofje pa tudi! To je vse problem.

Ustava še ne bo kmalu. V parlamentarnih krogih se govori, da bo delo ustavodajnega odbora trajalo mesec dni. Potemta

kem bi se mogla pričeti razprava o ustavi k konstituantni začetkom marca. Razprava sama bo menda trajala nekoliko mesecev, tako da se bo ustava sprejela šele na jesen.

So že skupi! Predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih poslov francoske republike je dne 17. tm. brzojavil francoskemu poslaniku v Beogradu De Fontenayju nastopno: Prosim, naznanite g. dr. Vesniću, da je odlikovan z velikim križem častne legije francoske republike, ki si šteje v čast, da s tem prizna njegove zasluge. Uverite ga, da ostane francoskemu narodu vedno v dobrem spominu in sporočite mu da ostane najino priročno prijateljstvo še dalje neizpremenjeno. Briand. — Dr. Vesnić je poslal predsedniku Briand nastopno brzojavko: Francoski poslanik mi je naznanil vsebino Vaše ljubeznive brzojavke. Globoko me je presenetila čast, katero mi je izkazala vlada francoske republike, da mi pokaže, da ma uvaževati trud, ki sem ga imel v prošlosti. Tudi v bodoče mislim posvetiti vse svoje moči zblizanju naših dveh narodov in doseči iskreno prijateljstvo v vseh položajih. Posebno sem srečen, da prejemam izraz prijateljstva iz rok osebe, ki ni nikoli izgubila vere v dobro zvezdo moje domovine v težkih časih njenega obstoja. S priročnim pozdravom. Vesnić. — Mi sicer pisno najboljši informirani slovenski list kakor je "Jutro", ampak vendar se nam je posrečilo dobiti direktno iz zunanje urada "izvirno" obvestilo, da so te depeše stopopolne. Objavljen ni oni del, kjer izrekajo Francezje Vesniku svoje obžalovanje nad neuspelo "krvavo večerje", da si ni mogel odposlati 5 srbskih divizij Wranglu na pomoč in izražajo nado, da se bo ta plemeniti namen posrečil z božjo in Vesničevo pomočjo močje — dr. Žerjavu!

Razne vesti.

Statistika stavk. Londonski uradni list prinaša statistiko stavk nekaterih držav v prvem polletju 1920. Največ stavkajočih je bilo v Nemčiji, kjer je stavkalo 12.063.350 oseb in je bilo izgubljenih 18 milijonov 201.660 delavskih dni. Sledi Italija z 1.781.230 stavkajočih in z 21.650.200 dni. Francija z 1.186.670 osebami in z 19 milijoni 358.100 dnevi, dalje Unija z 958.700 osebami in z 11.787.400 dnevi, Španija z 224 tisoč 700 osebami in 11.630.100 dnevi. Avstralija z 203.400 osebami in 7.502.000 dnevi, Švedska s 180.070 osebami in 4 milijoni 779.470 dnevi, Belgija s 176.949 osebami in 2.090.440 dnevi, in Avstrija s 97.540 osebami in 902.900 dnevi. Statistika ni sicer popolna, manjka še mnogo držav z velikimi stavkami — tako Jugoslavija; Čehoslovaška v koji računajo na baje 9 milijonov stavkajočih in nad 100 milijonov izgubljenih dni (!); in Velika Britanija etc. — ali vendar se nam kaže mogoče no vrenje po svetu, nezadovoljnost, ki je razširjena po vsej zemeljski obli in izkoriščevalci delavskega razreda — nad kapitalisti. Koliko vsega bi svet lahko več proizvedel in koliko manj bi delavci prestali gorja, ako bi to vladajoči razred le hotel. Bode bi ne bilo, lakote ne in nesreče, bili bi le sami prijatelji, če bi bila volja nekoga. — Ta pa hoče trpljenje in imamo ga!

Kako je čez noč postal večkratni milijonar. Galiski žid Isidor Krumholtz je bival dolgo let v Ameriki, vendar pa si ni prihranil ničesar. Po preobrtu 1. 1918 pa je slika, koliko vrednost ima dolar napram avstrijski kroni. V New Yorku je torej ukradel 50.000 dolarjev, se odpeljal na Dunaj in tu je imel kar naenkrat 35 milijonov kron. Tatvina pa je bila potem konzulata naanajena tudi na Dunaju in milijonskega tatn so izhitni detektivji ujeli. Sedaj Krumholtz le še sanja o svojih milijonih v ječi.

Velika draginja v Lvovu. — V Lvovu v Galiciji velja 1 kg krompirja 6 poljskih mark, moka 1 kg 80 do 90 mark itd. Par čevljev velja 3000 do 3500 mark, meter tkanine 1000 do 1800 mark ena srajca 60 do 1200 mark. Tramvajski listek 4 marke itd. Pravijo, da je v Lvovu največja draginja, kar je mest na svetu, ostale.

Naročniki Pozor!

Znatenje (Januarja 31-21) pomeni, da vam naročniki na potečo na ta dan. Pomnite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vnetjen, kar ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljen vlad napadnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov. Naši zastopniki so vsi druzveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.50 in za celo leto \$3.00.

Za mesto Chicago je za leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO PROSVETA,
2657 S. Lawrence Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
IZUČENE SLAMNIKARICE ZA DELO PRI ZENSKIH KLOBUKIH. PRIDITE NA DELO TAKOJ.

MIDLAND HAT COMPANY
1407 W. JAKSON BLVD.
CHICAGO.

DR. JOSE V. GRANEK
ZDRAVNIK
Uradne ure so: 10:00 jutraj do 2:30 popoldna.
348 E. Ohio Street
Telefon Cedar 2388
N. E. PITTSBURGH, PA.

Edini starokrajški SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pensilvaniji
Dr. M. Mlojevič
vseje vseljski zdravnik in vseljski zdravnik dožene bolnišnice v Gledon na Italijem.
417 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

RAD BI IZVEDEL
za svojega bratrance Frank Bantica, doma iz Praprotno-Zakal pri Kamniku. Star je okrog 24 let, visoke postave in se nahaja v Združenih državah že 8 let. Pred dvema letama je bil v Primero, Colo. Poročati mu imam zelo važne stvari. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, zakar bom zelo hvalečen, ako bo pa sam čital ta oglas naj se mi nemudoma prijava na naslov: Mike Jerše, 590 San Bruno Ave., San Francisco, Cal.

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
Pišite po novi cenik.
Velika zaloga ur in slavnine.
Wm. Sitter Co.
5005 St. Clair Av.
Cleveland, Ohio

Zanesljivo in hitro
poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle
FRANK SAKSER STATE BANK.
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Rojaki, poslužite se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100.000.00 glavnice in \$50.000.00 rezervnega zaklada.
Za cena denarju glejte list "Glas Naroda"
Za FRANK SAKSER STATE BANK
Frank Sakser, predsednik.

SAMA.

Povest. — Spisal F. S. Finigar.

(Nadaljevanje.)

Společka je Alena še priuškovala, kdaj da Smrekar začne vnovič o plemu, obiskala je Minko, bila pri Erni — toda povsod molk, o tem, že se je popolnoma pomirila in si očitala, kako je našla v otročja, da se tako razburja in tako plaši ob praznem strahu. Toda ni dolgo trajalo, ko se je pojavila vnovič huda slutnja. Videla je moštarija, ki je prihajal zvečer k Smrekarju, šla je prepiri med obema. Dasi ni razumela besedice, ji je neprestano sililo v spomin, da se pleče vse to zaradi pisma. Zopet se je je poluščal nemir. Cele ure je preležala v svoji sobi ob zaprti knjigi. Ko bi le koga imela, da bi mu potožila, da bi mu odkrito zaupala — gotovo bi se razbiliti vse te slutnje in bi izgubili strahovi. Želela si je Bresta. Toda odkar je začelo snežiti, ga ni več videla. — Morda pridno dela, ob takem vremenu, ki je kakor nalašč za duševno delo. — Murda — ob tej misli jo je stresla groznica — morda je pa zvedel tudi on in se nalašč ogiblje Smrekarjeve hiše, da se ne umaže, da ne pride v dotiko tudi z njo, ki mu je zaupala, in bi ob slučajni pravdi celo on — kot redni gost — bil zadiljan za pričo. — Tedaj tudi on se je pravzaprav ogiblje, on, zaradi katerega trpi, zaradi katerega jo zbadajo in se ji umikajo kolektuje.

Ob takih urah je bila Alena tako potrita, da ji je sluhalo lice in je bledela, kakor, da bi jo razjedala bolezen. Celo Smrekarja je opazila izpremembo ter je velela parkrat napreči sani, da sta se peljala z Viktorjem na izprehod; mislila je, da ji škoduje, ker preveč tli v sobi. Po taki vožnji se je vrnila resnično pokopčana in Smrekarja ji je z veseljem pobožala evetoča lica. Ali kaj bi bila dala, ko bi bila ta roka — roka materina! Domislila se je, kako je vseh doma otročje ljubovala, toda vselej, kadar jo je obšla resnična žalost, je prihitela k očetu, k materi, in kakor skoz nevihto je zasvetilo nenadoma solnce in v srečo je bila spet mirna sreča. Sedaj ni nikogar! Krog nje fraza in vsaka prijaznost slegana. Ni gorečega ognja, ni sreča!

Tako je v razvneti domislilji, ki jo je mučila vsako noč, dočakala Miklavževga večera. Koprnela je, da bi videla Bresta in se prepričala, je li njena sumnja upravičena. Zaeno je sklepala trdne sklepe, da ne sme ničesar opaziti njegove trpljenja, ker bi se le zavistno pasli ob njegovi bolesti. Vesela bo, razglašana, in šla se bo z Brestom, nalašč predzno, šla, da jim pokaže, kako je samostojna in kako je jeziki nič ne briga.

Ko se je zmrčilo na Miklavžev večer, so se zbrali veljaki iz cele fars. Prišel je župan in občinski svetovalec, prišli vsi oni premožnejši, ki so starovali za revne šolarje, prišla sta župnik in kaplan in neveda vsa inteligenca, med katero je oblastno vstopil Smrekar. Obdarovali so nape-to čakali v šolski sobi. Z njimi očetje ali matere. Tudi pridni součenci premožnejših rodbin so prišli pogledat a starši.

V sobi je medlo gorela sveča. Ko je Minka videla, da so vsi zbrani, je pozvonikala.

Tedaj so se odprla vrata, bengaliem luč je razsvetlila sobo, prikazal se je angel, za njim drugi tretji — nato Mrdavž — in za vratni so obstali parkeljni robljaje z verigami. Ne samo otroke, celo starše je prevzelo radostno očaranje in po sobi je zaplul vzdih začudenja! A-ah!

Ko so se otroci nekoliko opogumili, so zapele pod Minkinim vodstvom Miklavžu pesem v posrjav. Potem je Miklavž pozval kaplana, da je ispraveval otroke.

Miklavž jih je pohvalil, blagoslovil in jim povedal, da so angeli prinesli darove, ki jih čakajo v sosednji sobi. Spet je zapel zvonček in Miklavž je izginil; verige parkeljnov so zarožljale po veži — luč je ugasnila.

Tedaj je Minka odprla vrata v sosedno sobo in vedla vanjo šolarje. Veseli vzkliki so zadneli po šoli, otroci so hiteli po klopetih in iskali listkov, kjer je bilo napisano vsakega posameznika ime. Obklece, predpasniki, gorke nogavice, čevlji — vsega je bilo v obilici, kakor v bogati štacuni. Otrokom so žarelo oči, ko so stiskali k sebi zvečanje, matere so si otirale solze. Vse je gledalo na Minko, kateri je gorelo lice v radosti. Kaj Smrekar, kaj župan in župnik — noceji jih ni videl nihče. Vsi so zeli samo vanjo, vsa arca so se ji klanjala. Revne vdove so se ji zahvaljevale solznih oči in ji stiskale roke, vse se je gnetlo krog nje. In ko so se že poslavljali, se je preril župnik do nje, jo v imenu cele fars zahvalil a tako iskrenimi besedami, da je Minka sama začutila kipečo radost v očeh, matere so pa nujno hiteli.

Ko se je soba izpraznila, so pristopili tudi veljaki do Minke. Vsi povrsto so se ji zahvaljevali in ji čestitali. Minka se jim je vlnudno zahvaljevala, ali njena duša je občutila mrzlotu praznih besedi in se je grela edino v blasku nedolžnih oči, ob kapljah hvaležnih solz ubogih vdov.

Smrekar je v veži povabil Bresta na večerjo.

"Pridita z Aleno, mi gremo naprej!"

Alena je zadnja stopila k Minki.

"Minka," jo je nagovorila in jo prijala za roko. Glas se ji je tresel. "Minka jaz te spoštujem in te občudujem! Blagor tebi!"

Dvignila je njeno roko in jo hitro pritisnila na ustnice, da se ji Minka ni mogla umekniti. ti.

"To je moja sreča, moje plačilo — in kile: Naprej! Hvala ti za iskrenost!"

Pri vratih se je pridružil Aleni Brest, ki ji je povedal, da je povabljen k Smrekarju.

Alena, vsa prevzeta tega večera, je šla hitro po ozi gazi tik Bresta in arce ji je močno utripalo.

"Krasno je bilo! Minka je res duša dela!"

"Je treba posebnega značaja za tako stvar. Jaz bi ne bil za to."

"Ne?"

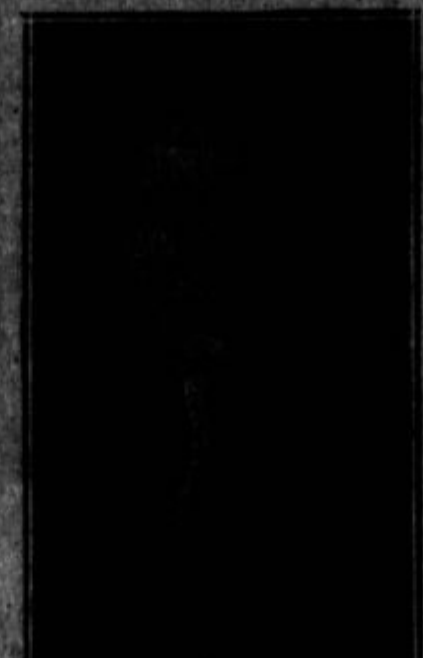
Alena ga je zategujenim poudarkom vprašala in hitro dostavila, kakor bi se zbal:

"Tudi jaz bi ne zmogla tega."

(Dalje prih.)

PRIPRAVLJENI ZA ODHOD IZ DOMOVINE

Za vsa slika našega zastopnika, in prepričajte se!

Naš zastopnik TOBE, ki prihaja iz Zagreba a velika skupina naših potnikov.
INITIV Z DONAVO SVOJCEV, ko je naš bankir ZARO odprl veliki odpr v Zagrebu, v katerem preskrbuje potnikom hitro in točno gotovo listo, preskrbi uradno potrdila (vizu) in sploh vse, kar je potrebno za potovanje. Za Zaro potnike je preskrbil vsaki potnik, da jih pripelje v Ameriko.
Ne odlašajte, kar hitro hode v kratkem času videti, ki bo odprl potovanje v Ameriko! Zaro eni, ki se bodo pravočasno potjevali, bodo dobili dovoljenje.

PISMA JAMSTVO
Vam daje bankir ZARO, da preskrbi dohod vašim dovoljenjem in ako bi ne mogli priti. Vam vrno denar. 25. decembra t. l. odide naš zastopnik TOBE a veliki skupina Zarovih potnikov. Vse in če vrjemo na drugo stran potovanja v januarja, torej hitro, da se pravočasno vrstimo, drugde hode morali shvat potovanje dolgo časa čakati videti dovoljenje štiri potnikov in posrednik preskrbi na posrednik. Zaro je skupni veliki število potnikov na vsaki potnik hode na svoje potnike.
Ta pismo je dokaz, in kratkem pa hode videti naših potnikov, ki hode v kratkem času videti v New York. In vam hode videti naš potnikov, ki hode v kratkem času videti v New York. In vam hode videti naš potnikov, ki hode v kratkem času videti v New York.

HENRY C. ZARO,
39 COOPER SQUARE; Telephone No. 1. ORCHARD 701. NEW YORK, N. Y.